

Flerkulturelle rødder

Kulturskifte eller kulturchok. Hvilke faktorer, kulturelt og psykologisk, spiller ind i dannelsen af den ny personlighedstype?

Der er med ”Flerkulturelle rødder. Styrker og udfordringer ved en flerkulturel opvækst” tale om en både fagligt væsentlig og stærkt personlig bog om emnet.

Begge bogens forfattere, psykolog Maria Christensen og frikirkepræst og journalist Svend Løbner Madsen, beskriver sig selv som ”nutids nomader”. Bogen hviler på interview med otte kendte (Manu Sareen, Özlem Cekic, Omar Marzouk m.fl.) og ukendte flerkulturelle danskere, hvis udtalelser de sammenholder med forskellige relevante teorier og undersøgelser.

”Flerkulturelle rødder” kan både læses sammenhængende og bruges som opslagsbog ud fra de forskellige temaer, der tages op.

Forfatterne diskuterer begrebet kultur og ser på betydningen af kulturen for vores identitets- og personlighedsdannelse. Afsnittet om ’Psykologiske aspekter ved en flerkulturel baggrund’ bygger både på teorier fra den hollandske professor Paul Schaffer og på interviews, og her beskrives det, hvor godt det er at balancere mellem traditioner og det nye.

I et kapitel bliver det gennemgået, hvad det betyder at være flerkulturelle børn og tredjekulturbørn – dette på baggrund af forskning fra den amerikanske sociolog og antropolog Ruth Hill Ussem og dansk forskning fra Foreningen Dansk med Udenlandsk Opvækst (DUO). Skønt de interviewede personer selv oplever, at de har haft en god opvækst, så har de betalt en pris, bl.a. i form af en vis rodløshed. Ikke overraskende viser undersøgelserne også, at gode sociale relationer er en forudsætning for at social mobilitet lykkes.

Christensen og Madsen diskuterer og definerer begrebet ’flerkulturelle danskere’ som et vigtigt begreb. Bevidst undgår de begrebet ’nydansker’ for ikke at skelne mellem dem og os, hvilket jeg finder sympatisk.

Kapitlet om ’en ny personlighedstype og danskhed’ er ambitiøs, idet det mere overordnet tager fat på, hvad danskhed er – og kapitlet er interessant ud fra denne synsvinkel.

Herefter tager forfatterne fat på emner som særlige vilkår for indvandrere, hvor temaer som traumer, racisme og diskrimination beskrives, ligesom der også beskrives eksempler på succeshistorier. Samfundets forventning med diskussion af ’dem og os’, ’integration og assimilation’ og ’flerkulturelle og det danske samfund’ tages under behandling. Endelig slutter bogen med råd til flerkulturelle.

Udbytte og savn

Personligt gav det mig stort udbytte at læse denne relativt lille, letlæste bog. På trods af at jeg gennem mange år har arbejdet med mennesker fra forskellige kulturer, fik jeg inspirerende nye tilgange både ud fra den forskning, forfatterne refererer til, og de interviews, der er i bogen.

Jeg vil derfor varmt anbefale den til alle, der arbejder med flerkulturelle personer – både inden for det kliniske område og inden for det sociale område burde den være et ”must”. Hvis denne bog suppleres med læsning af Jakob Ejersbos trilogi om Afrika (Eksil, Liberty og Revolution), så er vi som professionelle klædt godt på til at forstå nogle af de dilemmaer, det giver at have en flerkulturel baggrund.

Min eneste kritiske røst gælder kapitlet om en ny personlighedstype, der er lidt for ambitiøs i forhold til de mere brede (i ordets bedste forstand) beskrivelser af, hvad der styrker og udfordrer mennesker ved at have flerkulturelle rødder.

Dejligt under alle omstændigheder, at de to forfattere har skrevet denne bog. ”Flerkulturelle rødder” er helt relevant i vores kultur, og bogen har mine varmeste anbefalinger. ■

Jytte Gandløse

BOGDATA

Maria Christensen og Svend Løbner Madsen: ”Flerkulturelle rødder. Styrker og udfordringer ved en flerkulturel opvækst”. Dansk Psykologisk Forlag, 2012. 200 sider. 278 kr.